

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Економіка та організація інноваційної діяльності

Розробник: Дивнич Ольга Дмитрівна, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформації про розробника

Назва навчальної дисципліни	Економіка та організація інноваційної діяльності
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника	<i>Викладач:</i> Дивнич Ольга, кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 476, навчальний корпус № 4, e-mail: olga.dyvnych@pdaa.edu.ua, тел. (0532)56-98-24, https://www.pdaa.edu.ua/people/dyvnych-olga-dmytrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	075 Маркетинг ОПП Маркетинг
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Економіка підприємства, Організація та планування діяльності підприємства, Підприємництво

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування знань і навичок раціональної організації та економічного обґрунтування напрямків інноваційної діяльності підприємства з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку економіки.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння студентами загальних принципів проведення комплексного аналізу інноваційної діяльності підприємства; ознайомлення студентів з основними напрямками й методичними основами аналізу інноваційної діяльності підрозділів підприємства; надання системи знань з інформаційного забезпечення аналізу інноваційної діяльності підприємства та досліджуваних процесів й явищ; оволодіння методами економічного прогнозування й моделювання інноваційних процесів в господарській діяльності підприємства; уміння грамотно користуватися методами математичного моделювання для проведення аналізу інноваційних проектів та їх альтернатив; формування навичок проведення комплексної оцінки та аналізу інноваційних проектів підприємства щодо вибору альтернатив; використання методів і форм функціонально-вартісного аналізу інновацій; використання техніко-економічних показників підприємства і методів оцінювання якості продуктових, технологічних та ринкових інновацій; оволодіння методами оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту та економічне і організаційне планування створення нового товару.

Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

фахові:

ФК 4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

ФК 7. здатні визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

ФК 9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційної діяльності.

ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.

ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

Поняття новини, нововведення, інновації, інноваційного процесу. Сфера інноваційної діяльності. Основні етапи (наука, дослідження, розроблення, виробництво, використання) та стадії (наука – техніка – виробництво) інноваційного процесу. Моделі інноваційного процесу. Взаємозв'язок окремих видів інноваційних процесів.

Система класифікації інновацій. Практичне значення класифікації інновацій. Виокремлення інновацій за такими ознаками: характер діяльності, технологічні параметри, галузево-функціональний вид діяльності, місце в системі, причини виникнення. Типи інновацій: продуктова, технологічна, сировинна, організаційна, збутова, інфраструктурна. Функції інновацій: базова, поліпшуюча, псевдоінновація.

Життєвий цикл інновацій. Циклічна концепція розвитку інновацій. Поняття інноваційного циклу. Фази життєвого циклу інновацій. Інноваційний ланцюг. Зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на життєвий цикл інновацій.

Тема 2. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки

Еволюція інноваційної теорії. Визначення інновацій за Й. Шумпетером. Інноваційні теорії економічного розвитку. Теорія «довгих хвиль» М. Кондратьєва. Роль інновацій в еволюції економічної системи.

Місце та роль інновацій у системі господарювання. Вплив інноваційних процесів на розвиток виробництва. Зарубіжний досвід упровадження інновацій. Інноваційні суспільства. Японський досвід використання технологічних змін. Науково-технічні індикатори Південної Кореї. Інноваційні процеси і командно-адміністративна система управління економікою.

Сучасні світові тенденції розвитку інновацій. Особливості інноваційних процесів в умовах ринкової економіки. Наукомісткість сучасного виробництва. Монополія чи конкуренція в інноваційному процесі? Тенденції інноваційної активності в Україні.

Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності

Інструменти державної підтримки інноваційної діяльності. Мікроекономічні причини необхідності державної підтримки інноваторів. Класифікація інструментів державної підтримки інновацій. Політика оподаткування інноваторів. Прискорена амортизація як метод регулювання оновлення виробництва. Сфери застосування державного впливу на інноваційні процеси. Прямі та непрямі методи сприяння розвитку інноваційної діяльності з боку держави. Підтримка державою малого бізнесу як чинник інноваційної політики.

Правові аспекти охорони інтелектуальної власності. Інтелектуальний продукт. Теоретичні передумови авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Види і типи об'єктів інтелектуальної власності. Промислова власність. Об'єкти промислової власності. Патент як засіб охорони об'єктів промислової власності.

Тема 4. Інноваційна політика підприємства

Сутність та складові елементи інноваційної політики підприємства. Змістовна характеристика інноваційної політики. Місце інноваційної політики підприємства в загальній стратегії розвитку. Складові елементи інноваційної політики підприємства. Чинники впливу на формування інноваційної політики підприємства.

Розроблення інноваційної стратегії. Зв'язок інноваційної стратегії підприємства з загальною стратегією розвитку. Принципи її формування та упровадження. Стратегічний план підприємства, його розділи. Елементи стратегічного вибору: генеральна мета, основні цілі, стратегії, завдання і програми.

Види інноваційних стратегій та їх співвідношення. Наступальна, захисна, імітаційна, залежна, традиційна, «за нагодою» стратегії та їх сутність. Співвідношення різних типів інноваційних стратегій. Процес упровадження інноваційних стратегій. Умови та методи реалізації стратегій.

Тема 5. Управління інноваційними процесами

Об'єктивна необхідність і поняття управління суб'єктами інноваційної діяльності. Функції управління інноваційною діяльністю. Організація управління інноваційною діяльністю. Особливості організації управління дослідженнями, розробками та впровадженням інновацій.

Сутність оперативного менеджменту інноваційної діяльності та її контролю. Проблеми та завдання оперативного менеджменту на всіх стадіях життєвого циклу інновацій. Інформаційна база та її ефективне використання.

Роль організаційних структур в управлінні інноваційними процесами. Особливості організаційних структур управління інноваційною діяльністю (лінійно-функціональні, матричні, дивізійні, штабні). Принципи та етапи процесу побудови організаційних структур управління інноваційною діяльністю. Обґрунтування вибору організаційних структур управління інноваційною діяльністю на стадіях життєвого циклу інновацій.

Тема 6. Управління інноваційним розвитком підприємства

Економічні передумови управління інноваційним розвитком підприємства. Аспекти розвитку підприємства. Інноваційна стратегія як ефективний засіб управління розвитком підприємства. Особливості управління пошуком (формуванням) цільових ринків для інноваційного розвитку господарюючих суб'єктів.

Концепція управління інноваційним розвитком підприємств. Два типи ринкових стратегій функціонування господарюючого суб'єкта: стабілізаційні і розвиваючі. Шляхи розвитку суб'єктів господарської діяльності й економіки країни: екстенсивний, інтенсивний науково-технічний, інноваційний науково-технічний. Принципи функціонування підприємства, що стало на інноваційній шлях розвитку. Структура методів, що застосовуються на макрорівні управління інноваційним розвитком господарюючих суб'єктів, та регулюючих механізмів. Функції управління інноваційним розвитком на мікрорівні.

Структура організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємства. Система прогнозування і планування розвитку. Складові системи мотивації: мотивація підприємництва, мотиви розвитку виробництва, мотивація праці, мотивація споживання. Система організації.

Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності

Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Інноваційне підприємство як суб'єкт господарювання. Інституційні форми інноваційного підприємства. Види підприємств, які беруть участь в інноваційних процесах (малі підприємства – обслуговуючі підприємства, проектні бригади, інжинірингові підприємства). Специфіка венчурного бізнесу. Інноваційні підприємства в Україні.

Організаційні форми інтеграції науки та виробництва. Зв'язок інновацій, досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: науково-технологічні парки, науково-промислові консорціуми, технополіси, підприємства-інкубатори, стратегічні альянси. Форми технологічної кооперації.

Тема 8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них

Сутність попиту на інновації та засоби його відображення. Попит як один з чинників формування інновацій. Напрями аналізу попиту. Закон попиту. Табличне, графічне та аналітичне зображення попиту.

Умови, за яких інновація стає товаром. Формування попиту на інновації. Засоби ідентифікації продукції. Три групи нового товару. Інноваційна продукція. Система планування та організація створення нового товару (роботи, послуги). Етапи планування. Генерація ідей. Перевірка концепції. Пробний маркетинг.

Чинники попиту на інновації. Види попиту. Особливості чинників попиту на нововведення. Внутрішні чинники попиту. Зовнішні чинники попиту. Види попиту (потенційний, негативний, прихований, повноцінний, нерегулярний та ін.). Вплив чинників на зміну попиту на нову продукцію.

Тема 9. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства. Вивчення споживачів товару-інновації. Аналіз умов конкуренції і рівня науково-технічного потенціалу підприємства. Вивчення товару-новації. Джерела інформації для розроблення нових продуктів.

Джерела інноваційних можливостей за П. Друкером. Несподівані події для підприємства чи галузі. Невідповідність фактичної реальності уявленням про неї. Інновація, викликана потребою технологічного процесу. Зміни у сприйняттях та значеннях. Нові знання.

Патентний пошук. Галузеві та тематичні показники. Тематичний пошук. Нумераційний пошук. Іменний (фірмовий) пошук. Процес формування блоків підготовки і оброблення вихідної інформації.

Тема 10. Фінансування інноваційної діяльності

Характеристика різних видів фінансування інноваційних процесів. Внутрішні та зовнішні джерела фінансування. Обґрунтування конкретних джерел фінансування інноваційних процесів та врахування ризиків, які можуть виникнути під час фінансування.

Причини виникнення та використання ризикового (венчурного) фінансування. Засоби страхування, які використовують ризикові інвестори. Переваги та недоліки венчурного фінансування.

Необхідність лізингового фінансування інноваційної діяльності. Функції лізингу. Об'єкти лізингу. Види лізингу. Переваги та недоліки лізингового фінансування. Склад лізингових платежів.

Тема 11. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства

Техніка і технологія як складові техніко-технологічної бази підприємства. Еволюційна та революційна форми НТП. Технологія. Типи технологій за рівнем їх мінливості: стабільна технологія, плодотворна технологія, мінлива технологія. Поєднання життєвих циклів попиту, технології та товару за різних типів технології. Відмінності між виробничими технологіями і технологіями обслуговування.

Технічний розвиток і показники технічного рівня підприємства. Форми технічного розвитку підприємства. Основні показники технічного рівня підприємства: ступінь технічної оснащеності праці; рівень прогресивності технології; рівень механізації та автоматизації виробництва; технічний рівень устаткування.

Відтворення і вдосконалення техніко-технологічної бази підприємства. Підтримання технічного рівня виробництва. Коефіцієнт економічної ефективності капітального ремонту об'єкта. Коефіцієнта ефективності витрат на капітальний ремонт і модернізацію. Розроблення і впровадження нових технологічних процесів. Етапи технічної підготовки виробництва. Особливості та переваги лізингу в оновленні технічної бази підприємства.

Тема 12. Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація

Сутність інноваційних проектів та їх зміст. Основні елементи інноваційного проекту. Учасники інноваційного проекту. Підтримуючі структури проекту. Класифікація інноваційних проектів. Етапи здійснення інноваційного проекту. Принципи управління інноваційними проектами.

Зміст і етапи розробки концепції інноваційного проекту. Методи генерування і формування інноваційної ідеї. Структуризація інноваційного проекту. Побудова «дерева цілей». Види невизначеності й інвестиційних ризиків.

Система планів інноваційного проекту. Продуктово-тематичний план інноваційного проекту. Об'ємно-календарний план інноваційного проекту. методи сіткового планування й управління (СПУ). Техніко-економічний (ресурсний) план. Завдання складання бюджету інноваційного проекту. Способи фінансування інноваційного проекту. Бізнес-план інноваційного проекту.

Тема 13. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства

Принципи оцінювання економічної ефективності інноваційних проектів. Об'єкт вимірювання ефективності. Два види ефекту: мікроекономічний та макроекономічний підхід.

Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів. Термін окупності. Облікова норма прибутку. Процес дисконтування. Показник чистої теперішньої вартості. Індекс прибутковості. Внутрішня норма прибутковості.

Соціальні результати, які оцінюються економічною мірою. Показники соціально-економічного ефекту. Правило тотожності корисного результату при соціально-економічному оцінювання. Класифікація та правила визначення суми економічних збитків.

Тема 14. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності

Маркетингові дослідження інноваційного попиту. Критерії вибору ринків збуту продукції. Маркетингова стратегія завоювання ринку збуту продукції. Матриця Хамела-Прахалада. структурні складові інноваційного маркетингу.

Обмін науково-технічними досягненнями та різними об'єктами інтелектуальної власності. Горизонтальний трансферт інтелектуальної власності. Вертикальний трансферт інтелектуальної власності. Форми, з допомогою яких можна придбати результати інтелектуальної діяльності на світових ринках. Зміст і рівні «технологічної піраміди».

Етапи комерціалізації інтелектуальної власності. Способи комерціалізації інтелектуальної власності. Ліцензування як спосіб комерціалізації інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії (франшиза). Лізинг.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма (075Мар бд 2021)			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	9	2	2	5
Тема 2. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки	6			6
Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	8	2		6
Тема 4. Інноваційна політика підприємства	9	2	2	5
Тема 5. Управління інноваційними процесами	8	2		6
Тема 6. Управління інноваційним розвитком підприємства	9	2	2	5
Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності	7	2		5
Тема 8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	10	2	2	6
Тема 9. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності	8	2		6
Тема 10. Фінансування інноваційної діяльності	8	2		6
Тема 11. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства	8	2		6
Тема 12. Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація	10	2	2	6
Тема 13. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	10	2	2	6
Тема 14. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	10	2	2	6
Усього годин	120	26	14	80

Оцінювання результатів навчання
Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань зі самост роб.		Екзамен	
		розв'язування тестів	підготовка доповіді		
ПРН 8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища	24	11	5	10	50
ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності	25	10	5	10	50
Разом	49	21	10	20	100

Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти (075Мар_бд_2021):

Для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Маркетинг спеціальності 075 Маркетинг:

– виконання вправ на практичних заняттях – завдання на практичному занятті розраховані на групове виконання та письмові індивідуальні висновки (0-7 бали):

1 бал – потрібне повторне виконання;

2 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання;

3 бали: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів навчання;

4-5 бали – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань та демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання;

6-7 балів – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання.

– виконання завдань зі самостійної роботи (0-1 бали):

за розв'язування тестів (0-3 бала). 0 балів – понад 50% відповідей невірні; 1 бал – вірні понад 50 % відповідей; 2 бали – вірні 50-70%, 3 бали – вірні більше 70%.

підготовка доповіді (0-5 бали) – здобувач готує доповідь за темою заняття або рекомендованою тематикою, але не більше 2-х протягом вивчення дисципліни. Бали виставляються в залежності від змістовного наповнення доповіді.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання (2 питання)	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	2	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
	3	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
	4	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
	5	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
Максимальна кількість балів	10	
Професійно-орієнтоване (практичне завдання)	0	відсутність відповіді на практичну ситуацію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	присутні спроби відповіді на практичну ситуацію потребує, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота потребує значного доопрацювання.
	2	відповідь на практичну ситуацію часткова, менше мінімального рівня, компетентності не сформовані та не отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти
	3	практична ситуація виконана частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	4	практична ситуація виконана частково, висновки відсутні, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та деякі програмні результати навчання у здобувача вищої освіти отримані, якість виконання деяких завдань мінімальна, відповідь непослідовна
	5	практична ситуація виконана не повністю є деякі висновки, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, робота містить п'ять і більше значних помилок
	6	практичне завдання виконано не повністю, висновки часткові, що свідчить про компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, робота з чотирма значними помилками
	7	відповідь на практичну ситуацію правильна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три значні помилки
	8	відповідь на практичну ситуацію правильна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
	9	відповідь на практичну ситуацію правильна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
10	відповідь на практичну ситуацію правильна і повна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти в повному обсязі	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань зі самоствор.		екзамен	
		розв'язування тестів	підготовка доповіді		
Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	7	3			10
Тема 2. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки					
Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності					
Тема 4. Інноваційна політика підприємства	7	3			10
Тема 5. Управління інноваційними процесами					
Тема 6. Управління інноваційним розвитком підприємства	7	3	5		15
Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності					
Тема 8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	7	3			10
Тема 9. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності					
Тема 10. Фінансування інноваційної діяльності					
Тема 11. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства					
Тема 12. Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація	7	3			10
Тема 13. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	7	3			10
Тема 14. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	7	3	5		15
Екзамен				20	20
Разом	49	21	10	20	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни:

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між

Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV станом на 02.02.2015. Дата оновлення: 30.04.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.91 № 1977-ХІІ Дата оновлення: 06.01.2011. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>.
3. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави»: Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року № 182-VIII. Дата оновлення: 31.01.2016. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/182-viii>.
4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 року N 991- XIV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999 № 40, ст.363. Дата оновлення: 05.12.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.
5. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 680-р. Дата оновлення: 20.12.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.
6. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року редакції, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>.
7. Гуторов О. І., Ярута М. Ю., Сисоєва С. І. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Харків: ХНА, 2019. 227 с.
8. Державне стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід : монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. С. Захаркіної. Суми: Сумський державний університет, 2019. 200 с.
9. Спіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2019. 384 с.
10. Зянько В. В., Спіфанова І. Ю., Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України: моногр. Вінниця: ВНТУ, 2015. 168 с.
11. Інноваційний розвиток підприємств сфери торгівлі: світові тенденції та практика в Україні : монографія / за заг. ред. С.А. Давимуки. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», 2016. 432 с.

12. Лановська Г. І., Говорушко Т. А. Методичні підходи до оцінки інноваційної політики підприємств спиртової промисловості: моногр. Київ: МВЦ «Медінформ», 2013. 204 с.
13. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія; за заг. ред. Е. М. Забарної; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2019. 92 с.
14. Система організаційно-управлінських інновацій в розвитку сучасних регіонів України: монографія / Е. М. Забарна, Є. Ю. Щьокіна. Херсон: Олді-плюс, 2019. 244 с.
15. Тереняк Л. В. Економіка та організація інноваційної діяльності: курс лекцій. Харків: ХНАУ, 2014. 220 с.
16. Функціональні стратегії інноваційного розвитку промислових підприємств: монографія / за наук. ред. В.В. Стадник. Хмельницький: ХНУ, 2016. 446 с.
17. Щодо першочергових заходів з активізації інноваційної діяльності в Україні. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/654/>.

Допоміжні

1. Безус А. М., Шевчун М. Б., Безус П. І. Перспективи інноваційного розвитку роздрібної торгівлі в Україні. *Економіка та держава*. 2019. № 5. С. 24 – 28.
2. Воронько-Невіднича Т. В., Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Особливості управління розвитком аграрних підприємств на основі ощадливого виробництва. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки*: Матеріали III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (31 жовтня 2018 р., ПДАА, м. Полтава). Полтава: РВВ ПДАА, 2018. С. 24 – 25.
3. Гребеннікова А. А. Розвиток сільського господарства на інноваційній основі. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5338>.
4. Грудцина Ю. В. Інноваційна діяльність в Україні: аналіз та прогнозування. *Бізнес Інформ*. 2019. № 2. С. 78 – 84.
5. Дивнич О. Д. Венчурне фінансування інновацій. Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2015 р., 18-19 травня Полтава: ПДАА, 2016. С. 202 – 205.
6. Дивнич О. Д. Використання динамічного підходу до оцінки інвестиційних проектів. *Проблеми інвестування та формування інвестиційного клімату в АПК*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (29-30 жовтня 2015 р., ПДАА, м. Полтава). Полтава: РВВ ПДАА, 2015. С. 69 – 72.
7. Дивнич О. Д. Інновації в рослинництві та джерела їх фінансування / О. Д. Дивнич, Л. М. Демиденко. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 5(167). С. 184 – 192.
8. Дивнич О. Д. Особливості формування виробничої програми сільськогосподарського підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 113 – 120.
9. Дивнич О. Д. Перспективи розвитку технопарків в Україні. Матеріали науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу. Том 1. Полтава: РВВ ПДАА, 2015. С. 128 – 130.
10. Дивнич О. Д., Бондаренко М. Ф., Субота Н. В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 2019. С. 119 – 126.
11. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Застосування функціонально-вартісного аналізу при обґрунтуванні проектних рішень. *Наукові розробки, передові технології, інновації*: збірник наукових праць та тез наукових доповідей за Матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (6-8 травня 2017 р., Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку, м. Київ). Київ: НДІСР, 2017. С. 418 – 421.
12. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Інноваційні напрями підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва. *Економіка та суспільство*. 2017. № 13. С. 435 – 441.
13. Дивнич О. Д., Дивнич А. В. Стратегические аспекты внедрения производственных инноваций в развитие сельскохозяйственного землепользования в Украине. *Инновационное*

и предпринимательское развитие национальной экономики в условиях глобализации: монография. Астана: Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева, 2018. Гл. 3, разд. 3.9. С. 246 – 253.

14. Дивнич О. Д., Фролова І. І., Кожара Є. О. Капітальні інвестиції у ресурсному забезпеченні сільськогосподарських підприємств України. *Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства: Соціально-гуманітарний вісник*, 25 листопада 2020 р. Вип. 36., 2020. С. 123 – 125.

15. Дивнич О. Д., Черкасов О. О. Стратегічні напрями відтворення основних засобів у сільському господарстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 12. С. 224 – 228.

16. Дивнич О.Д. Тенденції ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 279 – 285.

17. Дубовик Т. В., Бучацька І. О. Інноваційна спрямованість розвитку підприємств роздрібною торгівлі. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 1. С. 223 – 230.

18. Інновації в Україні та в світі. URL: <http://angio-veritas.com/innovatsiji/innovatsii-vukrajini-ta-v-sviti>.

19. Ковтун В. А. Методологічні та методичні підходи до стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств МНПК «Філософські обрії сьогодення», Херсон, ДВНЗ «ХДАУ», 2019. С. 80 – 84.

20. Ковтун В. А. Роль інтелектуальних технологічних рішень для ефективного використання ресурсів сільського господарства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 1(18). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/18-2019-ukr>.

21. Максименко Я. А. Інноваційна діяльність в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва : зб. наук. пр. Сер. Економічні науки / гол. ред. О. В. Олійник*. Харків: ХНАУ, 2018. № 1. С. 231-238.

22. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.

23. Olga Dyvnych, Tetiana Voron'ko-Nevidnycha, Lesia Demidenko. Development of the plant growing industry as a prerequisite for ensuring food security of Ukraine / Security of the XXI century: national and geopolitical aspects: monograph. Prague, 2019. p. 326 – 333.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
2. <http://www.minagro.kiev.ua>. – веб-сторінка Міністерства агропромислової політики України.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
5. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАА.
6. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doslidzhennya-ta-innovatsii> – Інноваційна діяльність та трансфер технологій.
7. Стартапи – <https://startup.ua/ua/startups/>.
8. Бізнес-журнал «Компаньон» – <https://kompanion.online/>
9. Журнал НВ – <https://nv.ua/>
10. Журнал «Економічна правда» – <https://www.epravda.com.ua/>.